

Pesamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 5. jutraj.

Naročnina znaša: v Ljubljani v upravištvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto mesečno K 1.8—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za izposojnino mesečno K 2.—.

Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravištvu je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravištvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, esmrnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

V obrambo.*

V zadnjem času bruha "Slovenec" ogenj in žeplo na "Učiteljsko tiskarno". Razne korporacije, zavode, da, celo c. k. deželno vladno pozivlja na bojko zoper njo, kliče jo s svojimi zločestimi izmišljotinami na pomoč ter jo denuncira državnemu pravdnstvu. In še več! Da bi bila mera polna, telefonirale so se laži o Učiteljski tiskarni nemškimi liberalnim listom z zlobnim namenom, naj bi jo prijela nemške tiskarne za kak neporavnan račun. A vrezali so se hudo! Na vse te zlobnosti smo dolžni, ne "Slovenec" urednikom, temveč slovenski javnosti na ljubo, podati sledeče z golimi dejstvi podprto pojasnilo.

Učiteljsko tiskovno društvo je kupilo leta 1906. od tiskarne Klein in komp. tiskarno z vsem inventarjem in s koncepcijo vred za 48.000 K, zalogo tiskovin, knjig, brošur in papirja še posebej za 11.000 K, torej za skupno ceno 59.000 K. Ta vsota je danes izplačana do vinarja.

V zelo skromnih razmerah smo prevzeli tiskarno dne 2. julija 1906. l.: 13 oseb je bilo uslužbenih v njej. Da se vidi lep razvoj v tem kratkem času, povemo, da dela danes v tiskarni 51 oseb.

Tiskarna je bila zastarela; treba je bilo novih modernih strojev, novih črk, okrasov in not. Takoj v prvih dveh letih smo kupili teh potrebščin za 13.082 K 73 h, kar je vse plačano. Ker se je delo množilo od dne do dne in smo dobili v tisk več šolskih knjig, smo morali znova naročiti lansko leto novih črk za 12.189 K 59 h, ki jih plačujemo v nepretrganem pogojnih obrokih. Za nove stroje smo dali 22.262 K 73 h, neplačano je še 3.246 K 78 h. Nabavili smo opravilo za pisarne, strojno in stavnicno za 5.280 K 71 h, kar je vse poravnano. Poleg električne in plinove napeljevalne razsvetljave smo opremili tiskarno še z mnogimi drugimi koristnimi in potrebnimi stvarmi za gotov denar.

Res pa je, da ima tiskarna 200.000 K intabulirane dolga, a ne na strojih in tiskarskih opravila, temveč na svojem posestvu, na hiši št. 8 v Franciškanski ulici, na novem tiskarskem poslopiju in na velikem vrtu. Res je tudi, da je med tem intabulirana "Kranjska hranilnica" na prvem mestu za 40.000 K, pa ta dolg smo prevzeli od prejšnjih lastnikov. Jasno je torej, da Učiteljska tiskarna ne živi od milosti "Kranjske hranilnice", kakor zlobno trdi "Slovenec", temveč se prav krepko razvija z lastno solidnostjo in lastno močjo. Vknjiženi dolg se bo zmanjševal od leta do leta, ker je med vknjiženimi dolgi tudi stavbinski znesek, ki ga plačujemo v obrokih. Prvi obrok 20.000 K, se je plačal dne 1. oktobra 1910, drugi obrok v znesku 15.000 K pa zapade v plačilo šele v sredi januarja l. 1912 in tako naprej vsako leto. Naše poslovanje se samo obrestuje: v stari hiši je 11 stanovanj, prostore v novem poslopiju, kar jih tiskarna sedaj še ne potrebuje, smo oddali v najem za letnih 2000 K. Ker se "Slovenec" s tako vehementno zadirja v "Vdovsko društvo", ho-

* Priobčujemo to izjavo "Učil. Tovarša", da vidi slovensko občinstvo, kako infamno je lagal "Slovenec" o "Učil. Tiskarni".

čemo pojasniti v kakem razmerju je "Vdovsko društvo" s tiskarno. Leta 1905 je sklenil občni zbor "Vdovskega društva", da pristopi k Učiteljskemu tiskovnemu društvu z deleži za 20.000 K. To se je zgodilo. Od teh 20.000 K dobiva "Vdovsko društvo" 5% obresti, drugod se mu obrestuje glavnica po 4 1/4%. V sličnem razmerju je tudi "Učiteljski konvikt" s tiskarno. In zaradi tega kliče Slovenec zoper tiskarno c. k. deželno vladno in državno pravdnstvo! Ni li to višek zlobnosti?!

Infamno laž trdi Slovenec izlede papirja, da ga ne more plačati tiskarna in da ga je tiskarna ustavila. Katera je tista tiskarna, ki nam je ustavila papir?

Pismenim potom in po svojih potnikih ga nam ponujajo, da vsiljujejo razne velike trditve in kakor se pogodimo glede plačevanja, tako tudi plačujemo.

Dalje trdi "Slovenec", da je Učiteljska tiskarna založila in izdala neke "Dopi-nice", ki sramote (?) Ljubljano in S. L. S., četudi prav dobro ve, da jih tiskarna ni založila, ampak samo natisnila za denar.

Sedaj pa dolg "Jutra". Res je, da toži tiskarna lastnika "Jutra", g. M. Pluta in to za ves dolg in ne samo za en del, kakor zlobno trdi "Slovenec". Res je dolg pri "Jutru" velik, nasprotno pa moramo tudi priznati, da je tiskarna dobila od Jutra že mnogo lepih tisočakov. Izjaviti moramo nadalje, da se sedaj list redno plačuje.

Slovenec se zaganja tudi v "Slovenski Ilustrovani Tednik", češ, da tiskarna niti ne ve, kdo je lastnik. Tiskarna prav dobro ve, kdo je lastnik. Gotovo tisti, ki ji je podpisal pogodbo glede tiska, ji dal 1000 K kaveje in ji redno plačuje vsako številko sproti. Glejte, Slovenec uredniki, kako ste se vrezali, ko ste poslušali diplomirane žurnaliste brez lista!

Toliko v pojasnilo razsodnim ljudem. Mi svojega delovanja ne prikrivamo nikomur, delamo jasno in odkrito, vestno in pošteno. Naše knjige so na vpogled vsakemu, ki ima v to pravico in dolžnost.

Podroben račun o svojem delovanju in gospodarstvu pa podamo običnemu zboru.

Ako smo pa komu kaj dolžni in nam ne zaupa, naj pride po denar.

Upamo, da, prepričani smo, da se bo naša tiskarna navzlic bojkotu, ki ga je razglasil "Slovenec" zoper nas, tudi v prihodnje tako lepo in krepko razvijala kakor doslej.

V Ljubljani, dne 14. marca 1911.

Upravni svet in nadzorstvo
"Učiteljske tiskarne"

T. Z. Z. Z.

Organizacija vohunov in denuncijantov na slovenskem jugu.

V Splitu izhaja hrv. pravaško-klerikalni list "Hrv. država", ki so ga osnovali in ga vzdržujejo slovenski klerikalci. Za ta hrvatski organ naših klerikalcev pravi splitska "Svoboda",

glasilo hrv. napredne stranke, da je eden najostudnejših vohunskih in denuncijantskih listov.

O bratstvu med Srbi in Hrvatimi piše ta črni list tako-le: "Bratstvo Srbov in Hrvatov je vzgojilo na teritoriji kraljevine Hrvatske strujo, ki se sicer ni mogla dokazati na veleizdajniškem procesu, ali vendar eksistira in katere cilj je Beograd."

Po teh denuncijacijah konstatira "Hrv. Država", da je sama preslaba napram temu veleizdajškemu bratstvu Srbov in Hrvatov, ali tudi ona je naša zaveznička v — "Planinskih Hrvatih" (tako hrv. pravaši nazivajo Slovence!) in letos bodo imeli — pravi "Hrv. Država" — novi zavezniški skupni shod, na katerem bodo proklamirali "hrvaško-slovensko narodno edinstvo". To novo edinstvo reši Hrvatsko po mnenju "Hrv. Države" nevarnega izdajalskega hrv.-srbskega narodnega edinstva.

"Sloboda" pravi, da se s tem novim edinstvom samo spolni policijski duh "Hrv. Država", ker to bo organizacija detektivov, katerih namen bo, uporabiti vsa sredstva, da se onemogoči naša lepša narodna bodočnost.

"Gotovo je," pravi "Sloboda", da se noben pošten Slovenec ne bo združeval z onimi hrv. individui, ki še danes obžalujejo, da srbski "veleizdajniki" v Zagrebu niso bili obešeni. Za to upamo, da dobimo samo hrv.-slovensko - katoliško - klerikalno-policijsko edinstvo, ki v Dalmaciji že — obstoji."

"Sloboda" ima prav. H taki organizaciji ne pristopi noben resnično naroden Slovenec, kakor se bodo tudi pošteti in resnično narodni Hrvati izogibali te vohunske organizacije, ki stoji v službi tujih, nam sovražnih interesov.

Ampak na organizacijo vohunov je treba odgovoriti z organizacijo vseh poštenih in resnično narodnih elementov na slovenskem jugu. Hrv.-srbska koalicijska naj se razširi na jugoslovansko koalicijsko, v katero naj bi vstopili tudi Slovenci. O tem naj resno razmišljajo merodajni krogi pri Slovencih, Hrvatih in Srbih.

Iz slovenskih krajev.

Iz Trsta. V postnem času lahko nekoliko potožimo o predpustu, ki nam je izvalil marsikatero svetlo kronicico iz žepa. Ravno v Trstu se prireja v predpustu toliko plesov v dobrodelne namene, da se mora človek, da ne bi bilo kake zamere, vedno le držati za žep ter plačevati vstopnice, ki prihajajo same na dom. Društvom in skupinam seveda tega ne zamerjamo, ker vemo, da največkrat prireditelji pri vstopu niti toliko ne inkasirajo, da bi pokrili najnujnejše izdatke. In hudo je človeku gledati g. odbornika Dramatičnega društva, ki pride o polnoči pred blagajno z računom zahtevajoč, da se mora inkasirati znesek dati najprvo njemu za

Nove mode.

prepusitev dvorane. Imel sem priliko poslušati tega gospoda ob priliki plesa Šentjakobske mladine, ko je rentail nad blagajnikom, da so se zgrazali vsi. Na prošnjo, naj vendar nekoliko potrpi, da prinesejo denar skupaj oni, ki so ga imeli inkasirati za srečke in drugo, odgovoril je: "Kako prirejate ples, če nimate toliko, da bi plačali dvorano? Teh 300 (tristo) kron hočem imeti sedaj in ne čakam ne minute več." Opažam, da je nahrulil s takimi in enakimi besedami svojega kolega, tudi odbornika Dramatičnega društva. Kakor pri tem plesu, videlo se je tudi pozneje na pustni torek, primahati g. Sokola k blagajni po denar, seveda vedno osorno zahtevajoč plačila za najeto dvorano. Mislimo, da nekoliko bolj kulantno se bi lahko postopalo tudi proti prirediteljem iz delavskega stanu. Sicer mi pa silijo pod pero tudi nekatere besede na predsedništvo. obenem intendantno Dramatičnega društva in sicer glede naslednjega slučaja: G. Sršen, g. Julij Šusteršič, ljubljanskemu občinstvu dobro znan najstarejši igralec, hotel je letos po 50 letih, mej katerimi je nastopal in celo parkrat v Trstu, zopet nastopiti in pokazati, da vzlic starosti ni zgubil kumorja. Naprosil ga je g. režiser, ter mu namenil že vlogo. Danes na benefični predstavi gg. Dragutino-vicev bi videli gosp. Sršena zopet na gledališkem odru. Vendar mu usoda tega ni dovolila. Intendant je izrecno prepovedal, da nastopi g. Sršen in to iz vzroka, ker je zahteval enkrat pred nastopom plačilo njegovega honorarja. Če je v tem slučaju ravno lepo od g. intendanta kuhati jezo nad priznanim igralcem, sedaj 50 letnim jubilarjem g. Sršenom, o tem naj presoja javnost. O g. Sršenu hočemo prihodnje prinesiti nekoliko podatkov o njegovem delovanju na polju gledališke umetnosti. Tako pristransko postopanje g. intendanta je vse graje vredno in ni nikakor v korist in ponos tržaškemu Dramatičnemu društvu. Ves odbor je odgovoren za nastop proti osebi g. Sršena.

Slovanski jug.

Spopad na turško-črnogorski meji. Te dni je prišlo med arnavskimi vstaji, ki so hoteli pobegniti v Črno goro in turško vojsko na meji do hudega spopada. Poginili so trije vstaji in dva turška vojaka.

Iz črnogorske ječe. Znano je, da je v istem času, ko so se v Avstriji odigravale razne veleizdajniške gonje in polne ječe z nedolžnimi žrtvami, tudi črnogorski kralj (takrat knez) vpriporil vsled spletk belgrajskega avstrijskega poslanstva in s pomočjo šefa avstrijskih vohunov vseh kategorij, Nastiča na Cetinju veleizdajniški proces. Uspeh tega procesa je znan. Še sedaj, po tretjem letu sede namreč nedolžne žrtve v ječah. Vsa škandalozna razkritja prof. Masaryka in sedaj poslanca Srđana Budisavljevića niso mogla vplivati na "patriotško" srce kralja pesnika, da bi spustil nedolžne žrtve iz ječe. Kakor se poroča belgrajskim časopisom iz Rima, se je sedaj italijanska kraljica Jelena, hčerka kralja Nikite, obrnila pismeno na kralja s prošnjo, naj spusti iz ječe nedolžne žrtve, zlasti pa Andrija Radovića, bivšega predsednika črnogorske narodne skupščine. Razen tega ga je prosila, naj dovoli povratek vsem onim emigrantom, ki so za časa "veleizdajniške" gonje zapustili svojo domovino. Splošno se pričakuje, da intervencija kraljice Jelene, ki ima velik vpliv na svojega očeta ne bo brez uspeha.

Splošni pregled.

Slabo razpoloženje v avstrijskem parlamentu daje povod raznim domnevam. "N. W. Tagblatt" piše: Ako se pomisli, da je ogrski državni zbor v zadnjem času obravnaval važne državne zadeve, ki se tikajo tudi ljudskih koristi, potem se šele vidi nedelavnost avstr. parlamenta in se da sklepati, da stoji državni zbor pred svojim koncem.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

Drugič bom vedel, kaj se pravi, biti velikodušen. Bolje bi bilo ... takrat, ko smo imeli Rolanda Kandiana v rokah ... bolje bi bilo, da bi ga bili ...

Srdita gesta je izrazila konec Altierijeve misli.

— Toda, je povzel, zlo se je zgodilo. Zdaj gre za to, da ga popravimo. In to je vaša stvar. Dajte iskati po vseh Benetkah. Naj zapro Sidski pristan. Naj nadzorujejo vsako ladjo, ki bo odplula. Izkratka, ukrenite vse, kar je potrebno. Kajti, je dodal ter obenem prebledel, če se ne motim, se s to uro začenja med nami in med Rolandom Kandianom dvoboj na življenje in na smrt. Na delo, gospod veliki inkvizitor — brž na delo!

S temi besedami je Altieri vstal, stal še nekaj časa, zaglobljen v svoje misli, nato pa se je naglo poslovil od Dandola.

— Pomirite se, mu je dejal ta, v dveh dneh bosta begunca zopet priklenjena na dnu temnic ...

Po Altierijevim odhodu je Dandolo globoko zavzdihnil.

— Torej je vendar potrebno! je zamrmral. Ta novi zločin se mora zgoditi! In jaz moram prijeti Rolanda Kandiana ... jaz!

Celo uro je Dandolo še krotil čustva, ki so razburjala njegove misli, kakor je nevihta tam zunaj razburjala valove. Ko je naposled vendar zadovoljil oblast nad svojim zunanji licem, je stopil v svoj delavni kabinet ter ukazal, da naj pošljejo po načelnika policije.

— On že čaka. je dejal njegov tajnik.

— Že! je zamolklo zamrmral Dandolo.

Privedli so načelnika predenj

— Gospod, mu je dejal veliki inkvizitor, ali veste, kaj se godi?

— Da, gospod, dva jetnika sta ušla. Eden izmed njiju bi

moral biti to jutro obglavljen. Prihitel sem, da slišim vašo povelja.

— Pripovedujte mi podrobno, kako se je zgodilo, je rekel Dandolo.

In dočim je policist pripovedoval o begu ter se razprostiral v elegantni povesti, ki je imela namen, povzdigniti ga v oči predstojnika, je veliki inkvizitor premišljal:

— Jaz, ga moram dati prijeti! ... Oh, ti dve glavi, ki sem jih videl, kako sta vzniknili iz vode ter se z izzivajočim pogledom ozrli v nebo, v žareče nebo! ... Cas hiti ... Kdo ve, če nista že zunaj Benetek! ...

Molčanje ki je vladalo okrog njega, ga je mahoma presenetilo.

Zdrznil se je in videl, da ga gleda policijski načelnik z začudenjem.

— Nadaljujte, mu je dejal.

— To je vse, gospod. Zdaj mi samo še preostaja, da izvršim vašo povelja.

Policist je bil že davno končal svojo pripoved.

— Moja povelja! je dejal Dandolo, zavedaje se.

— Gospod, ali mi hočete dati polno pooblastilo.

V Dandolovem srcu se je zasvetil žarek veselja. Toda pre-

magal se je in odgovoril:

— Da, samo s pogojem, da me od ure do ure obvestite o vsem, kar se bo zgodilo. Dogodki so važni. Ta dva človeka sta silno nevarna. Sicer pa mislim da jih sami poznate?

— Vem, da gre za Skalabrina, tistega slovečega razbojnika, ki smo ga prijeli pred šestimi leti.

— Pa drugi? je dejal Dandolo z brezbrzičnostjo, ki je bila že preveč preračunana, kajti presenetila je celo policista.

— Drugi? Drugi je Roland Kandiano, gospod.

— Idite torej, in bodite marljivi. Ne pozabite me obvestiti, kakor hitro boste imeli v rokah le najmanjšo sled.

Načelnik policije je odhitel, uverjen, da drži v roki ključ do svoje sreče.

Naslednji trije dnevi so bili Dandolu strašni. Skoraj vsako uro ga je posečal kak agent ali berič, ki mu je prinašal poročila, bodisi ustno, bodisi pismeno. Ako je bilo pismeno, je prihajalo od načelnika policije, ako ustno, od agenta samega. Ka-

lor povsod na svetu, je tudi pri beneški policiji sleherni agent skušal povzdigniti svoj ugled na škodo kakega predstojnika, čigar mesto je želel zasedeti.

Dandolo pa je čutil ob slehernem teh posetov na čelu kaple mrlzega znoja.

V teh treh dneh se je izvršilo v njem ogromno delo. Misel, da bi zaprl Rolanda, mu je postala neznosna, tako neznosna, da bi ga bil sam pospremil iz Benetk, ako bi ga bil vedel kje najti.

Med tem pa so policaji iskali po mestu, ne da bi našli kakršno koli sled o beguncih.

Obče mnenje je bilo, da sta utonila, njiju trupli pa da je voda odnesla v pristanišče, kjer so ju požrle globine morja.

Cez nekaj dni je bil Altieri sam že prepričan o tem.

Neko noč je veliki inkvizitor zopet bedel, kakor se mu je dogajalo tolikokrat v teku zadnjih let. Nekaj čudnega: verjetnost Rolandove smrti je bila nekakšno pomirilo za šibko dušo. Kajti največji strah velikega inkvizitorja je bil pred Rolandom in trpljenjem na dnu temnic. Mrtvi Roland ni več trpel, Dandolo je sam pri sebi iskal sredstev, kako bi se pomiril s svojo vestjo. On sam naposled ni bil storil ničesar. Pustil je le drugim, da so storili. In celo v trenutku Rolandovega bega je bil odvalil skrb zasledovanja na rame policijskega načelnika.

Dandolo si je torej oddihal. In nepristni očitke vesti, ki ga je prej tolikanj trpinčil, je bil vsak dan tišji. Ob vsakem raportu, ki mu je naznanjal, da beguncem ni mogoče zaslediti, je postal njegov obraz nekoliko jasnješi.

Tisto noč pa mu je njegov komorni sluga nenadoma javil, da je pred vrati že zopet neki policijski agent, ki želi govoriti z njim. Mirno je velel, naj ga spusti v sobo.

Berič je vstopil ter se globoko priklonil velikemu inkvizitorju.

Bil je eden izmed sumljivih obrazov, ki so jih bile takratne Benetke tako bogate: bitje posebne vrste, ki bi bilo prijelo rod-nega očeta in zadržalo zanjko okrog vratu lastne matere, samo da se povzpne v višjo službo. Nizki instinkti, ki so se zmešnjavili v tej zverinski duši, so se razodevali na njegovem nizkotnem poševnem čelu in v upadlih, steklenih očeh.

(Dolge.)

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo izborne Fellerjeve kroglice z rabarbarom in znamko "Elzine kroglice". Povemo Vam po izkušnji, poizkusite te tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 škatlic poštine prosto samo 4 krone. Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elizin trg št. 264 na Hrvaškem.

Viharna seja v ruski dumi. Pri debati glede vseučiliških razmer je posl. Obrasov govoril o kursistkah in o ruskih študentkah, češ, da so se ob času revolucije pridružile pijanim matorom in so delale revolucijsko propagando. To je levico tako razburilo, da so poslanci hoteli k govorniku in kričali: doli lopov. Med velikim hrumom je predsednik sejo zaključil. Sluge so morali zabraniti, da ni prišlo do pretepa med poslanci.

Rimska univerza dobi to jesen dve novi stolici, in sicer stolico ruskega in srbskega jezika. To je vesel pojav na polju slavistike.

Gospodarski uspehi Rusije se kažejo iz statističnih tabel, ki so pridane znamenitemu delu „Kmečka reforma“, ki jo je k 50letnemu jubileju osvobodjenja napisal L. N. Voronov. V tem času so državni dohodki vzrasli s 359 milijonov rubljev na 2526 milijonov, stroški pa s 438 na 2451 milijonov. Izvoz se je povzdignil s 181 na 1438 milijonov rubljev, uvoz pa s 159 na 896 milijonov rubljev. Železnice so vzrasle s 1488 vrst na 64.101 vrsto. Ljudske vloge v hranilnicah so se dvignile z 8 mil. na 1562 mil. rubljev. Poraba sladkorja se je dvignila s 1-5 funta na 15-4 funtov. Vodka pa je padla z 207 na 11-6, kar je dobro znamenje, da se razmere boljšajo.

Vojna na Daljnem Vzhodu je postala po mnenju nekaterih časopisov neizogibna. „Rječ“ piše, da je konflikt med Rusijo in Kitajsko tak, da mora priti do resnega spopada. Vesti iz Harbina so bile zadnji čas zelo vznemirljive in so oznanjale vojne priprave. Kitajska baje množi svoje čete na meji. Kitajski kupci ne sklepajo nikakih kupčij z ruski. Vojni svet v Pekingu je odločno odklonil vsako vmešavanje ruske vlade v kitajske razmere. Rusija se pripravlja na konflikt, dasi doma ne vlada navdušenje za vojno, kar je razumljivo. Vprašanje je, če ni za celo akcijo zopet kak rumen strah.

DNEVNE VESTI.

Dopolnilne volitve na Dolenjskem. V torek, dne 21. t. m. se vrše dopolnilne volitve na Dolenjskem. Na razna vprašanja in na razne predloge odgovorjamo sledeče: Volite kogar hočete, le klerikalnega kandidata ne! Socijalno-demokratski kandidat je g. Etlon Kristau. Nekateri hočejo v znak protesta voliti bivšega deželnega poslanca Mandlja. Če je bil preje dober, pravijo, naj bo še sedaj. Veliko volilcev pa bo oddalo prazne glasovnice Torej: le klerikalca ne!

Kregarjeve in Štefetoze sleparije. Včerajšnji „Slovenec“ se izgovarja na volilno komisijo, ki je, kakor to napravi vsaka taka komisija, formalno podpisala in odobrila volitev. Za nas ni to nikak dokaz, da Kregar in Štefe nista sleparila in goljufala. To bodo potrdile verodostojne priče. Tudi dr. Murnik bo moral podati pred sodiščem pod prisego izjavo. Če je sedaj iz njega izprešel Kregar kot njegov šef kako izjavo, je to postranska stvar. Sleparijo se več ne bo! Zatošalo se sedaj ne bo ničesar več, kakor se je to storilo pred dvema letoma. To naj si zapomni Kregar in cela njegova komisija z vladnim svetnikom Kulavcem na čelu! Tožita naj Kregar in Štefe in pred poroto bomo dokazali, da sta sleparila in goljufala!

Kregar je tudi predsednik obrtno-pospeševalnega urada, ki ga podpira ministrstvo, dežela in občina. Radovedni smo, če bodo te korporacije še naprej podpirale ta institut, vzlic temu, da ostane predsednik tisti Ivan Kregar, ki se ne upa tožiti na očitke, da je sleparil in goljufal. Ministrstvo je glede podpor zelo rigorozno. Trgovinski minister se ni čisto nič obotavljal odvzeti podporo klerikalnemu „Rafaelo-

vemu društvu“, čim je dognal, da so v njem sleparili. Ker izgubi tudi obrtno-pospeševalni urad ministrsko podporo, če ostane Kregar predsednik, je najboljšje, da takoj odloži to mesto.

Kregarju in Štefetu vendarle malo prede. Zadnji petek (slab začetek) okoli polu 11. ure dopoldne priplazila sta se, boječe okoli sebe gledajoč — do stranskega vhoda poslopja, — kjer je nastanjena trgovska in obrtna zbornica in jo čez hišno dvorišče urno vdarila do stopnišča, ki vodi do zbornice pisarne. — Kaj-li sta ondi „Štef-narila“? Se jima li že uglašala slaba vest? Si-li podpredsednik trg. obrt. zbornice Kregar ne upa pri glavnem urodu in brez bojzani v uradne prostore zbornice? Morda se mu zbujajo neprijetni spomini že ob pogledu pisarne in poslopja samega?? Morda — morda??

Le naj nadaljujejo! „Slovenec“ ne da žilica miru in nadaljuje s svojimi nečednimi lažmi, izmišljotinami in obrekovanji, s katerimi polni svoje predale. Le naj nadaljuje, nas saj reši vsake obzirnosti in potem bo stok v klerikalnem taboru, ko začnemo priobčevati razne nečednosti — ki jih pa tudi dokazemo — o raznih klerikalnih veljakihi! Nas „Slovenec“ laži nič ne ženirajo, ker bomo pred sodiščem dokazali, da so laži, „Slovenec“ bodo pa morali molčati. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce! Materiala imamo dovolj že zdavnaj, ali ga nismo hoteli porabljati, ako pa „Slovenec“ to želijo, jim storimo tu uslugo drage volje.

Na deželne uradnike bodo pri volitvah pazili klerikalni ovaduh. Dr. Lampe in glavar Suklje bosta pri občinskih volitvah strogo pazila na napredne deželne uradnike kako bo kdo — volil dasi je volitev tajna! Če se bodo ti napredni uradniki učili značaja pri pl. Francetu Sukljetu, bodo res — veliko pridobili kot možje!

Naši sovražniki. Pod tem naslovom piše glasilo naših klerikalcev na Spod. Štajerskem „Slovenski Gospodar“ o uvozu argentinskega mesa med drugim tole: „Argentinsko meso se je prodajalo pretekli teden po nekaterih štajerskih mestih. Takoj je ta okolnost neugodno vplivala na ceno naše živine. Prekupi in mesarji so se izgovarjali, da jim pravzaprav ni treba kupovati domače živine, ker jim je argentinsko na razpolago. Živinorejci so se udajali takemu dokazovanju in popuščali pri cenah. Ljubljanski list „Jutro“ ki se tiska v liberalni „Učiteljski tiskarni“, se veseli uvažanja argentinskega mesa in rolni proti kmetijstvu, ki podražuje s carino meso in druga živila. Veselijo se udarca, ki se z argentinskim mesom zadaja našim kmetom. Srce nas boli, ko vidimo, kako se najdejo med nami ljudje, ki se veselijo propadanja slovenskega kmeta. Naš narod ne sloni na stanovih, ki se zbirajo pod liberalno zastavo, ker to niso proizvajajoči stanovi. Kdo dela proti kmetu, najsi bo tiho ali odkrito, je grobokop slovenskega naroda.“ Torej po klerikalnem mnenju smo meščani sovražniki klerikalcev zato, ker smo za uvoz argentinskega mesa. Če smo mi njihovi, so tudi oni naši sovražniki. Ne vemo zakaj se nam potem klerikalci v Ljubljani prilizujejo? Zopet nov dokaz, da hočejo klerikalci priti v Ljubljani do veljave samo zato, da bodo še bolj dražili meso in druga živila. V zgorajšnjem članku „Slov. Gospodarja“ klerikalci to povedo brez ovinkov.

Poglavje o klerikalnih značajih. Mariborski profesor dr. Verstovšek je danes eden najbolj odličnih klerikalnih velmož na spodnjem Štajerskem. To pa šele v zadnjem času. Kajti značajni gospod je bil svoj čas hud naprednjak. Še leta 1901 je pisal naprednemu akadem. društvu „Triglav“ povodoma ustanovitve klerikalne „Zarje“ pismo, ki ga prinaša petkov „Slov. Narod“ in ga tudi mi ponatiskujemo

v ilustracijo klerikalne značajnosti. Pismo se glasi tako-le: „... Čušim se še vedno im povsod „Triglavana“ z idejami in stremenjem, katero sem gojil kot dijak okoli tega važnega ognjišča slovenskih akademikov. Priznati Vam moram, dragi tovariši, da me je vest o ustanovitvi klerikalnega društva „Zarje“ v Gradcu presenetila, začuden sem premišljeval, kako je bilo mogoče, da se je narodilo ravno sedaj tudi med graškimi dijaki gnezdo hinavstva in nazadnjaštva. Te ideje kranjskih klerikalcev že zastopa akademsko izobražen dijak!? Jeli to mogoče?! Sveta naloga „Triglavova“, ki bode gotovo trdno stal ojačen po svojih tradicijah, je, da gleda tem hiperkatoličanom rimskim strogo na prste in jih pri vsaki priliki razkrinka, da se pokažejo svetu v pravi luči, da se očitno pove, po kakšnih principih in navodilih so se zbrali v tako imenitno sveto družbo. Odkar se je narodil ta zmaj, bodele Vi krivoverci v očeh vseh njihovih prištev. Radi tega pogumno in trezno v boj, da starete glavo zmaju! Za Vami stoji cela četa starih „Triglavov“, ki Vam bodo radi pomagali, uničiti to reakcionarno gibanje med dijaki. Mnogo sreče!... K. Verstovšek m. p. c. kr. prof.“ — Kakor našega dež. glavarja Sukljeja, dr. Pegana itd. je „razsvetlil svetil Duh“ tudi profesorja Verstovška. Mi klerikalcem izpreobrnjene Savle prav iz srca privoščimo.

Shod pri Oražmu. Danes ob 10. uri dopoldne je sklical Oražem se-stanek v svojo hišo, češ, da hoče slišati ljudsko mnenje glede šole. Udeleželi se shoda vsi, ker so povabljeni vsi in je prav, da bodo vsaj imeli priliko povedati Oražmu svoje mnenje. Pozivamo vse naprednjake, da se stanke udeležijo, ker je „šola“ važna stvar. Zanimivo je namreč to, da kliče Oražem ljudi na sestanek zaradi šole, dočim ni sklical občinske seje. Kako mislijo ljudje o šoli, o tem bi Oražmu ne bilo treba izpraševati za mnenje; ako ima resne namene, naj začne delo kar v občinski seji. Zdi se nam, da bo šola le agitacijsko sredstvo za volitve.

Vabilo. „Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo, dne 19. marca 1911, ob polu 4. popoldne v gostilni g. Jakoba Trpinca na Tržaški cesti 5 javen shod. Govornik gosp. prof. Jožef Reiser. Vam bode podal jasno sliko o najnovejših lopovčinah, ki so jih zakrivali klerikalci nad ljubljanskim mestom, ki bode moralo plačevati letno pol milijona več doka-lad nego doslej. Volilci in volilke, udeležite se shoda polnoštevilno.

Slovensko deželno gledališče. Danes, v nedeljo popoldne ob 3. uri se poje zadnji kot otroška pred-stava pri zelo nizkih cenah dražestna francoska opereta „Mam zelle Nitouche“ (za lože nepar); zvečer ob polu 8. uri zvečer prvič v sezoni Ogrinčeva izvirna veseloigra v treh dejanjih „VLjubljano jo dajmo!“ in nato burleska farsa s petjem „Sarivari“ v enem dejanju (za nepar-abonente). — V torek prvič v sezoni Gounodova opera „Faust“ (za par-abonente) z g. Kramperom k. g. — Dramsko oseboje pripravljata za prihodnji praznik Etlona Kristana izvirno dramo „Samosvoj“. — Kot zadnji popoldanski predstavi se bosta igrali burki „Robert in Bertram“ ter „Lumpacij Vagabund“ (na korist dramskemu osebju).

XXX. občni zbor „Kmetске posojilnice ljubljanske okolice, r. z. z. n. v Ljubljani.“ V četrtek dne 16. t. m. se je vršil ob mnogobrojni udeležbi zadružnikov XXX. občni zbor „Kmetске posojilnice ljubljanske okolice“ v pisarniških prostorih zadružnega doma. Predsedoval je predsednik zadruge g. Ivan Knez. Iz poročila ravnateljstva posnemamo sledeče: Računski sklep izkazuje za leto 1910, kot trideseto upravno leto znesek kron

172.560,42 čistega dobička. Upravnega premoženja je imela zadruza ob 31. lani za preteklo poslovalno leto 19.956.352,59 denarni promet pa je dosegel svoto K 99.443.166,32. ter se pomnožil v primeri z prejšnjim letom za K 16.327.045,21. Stanje hranilnih vlog je znašalo dne 1. januarja letos K 19.287.760,23. Rezervni zakladi znašajo K 507.354,39, ter presegajo tedaj svoto pol milijona kron. V načelstvo so bili soglasno voljeni sledeči gospodje: Za predsednika g. Ivan Knez, veletržec in posestnik v Ljubljani, podpredsednika g. Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani, člani načelstva gg. Josip Lenčec, veletržec in posestnik v Ljubljani, Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani in Anton Pogačnik posestnik in župan v Sp. Šiški. V nadzorstvo pa gg. Josip Jarc, veleposestnik v Medvoda, Avgust Jenko, hišni posestnik v Ljubljani.

Nočno službo imajo tekoči tenen sledeči ljubljanske lekarne: Čizmar, Jurčičev trg; Piccoli, Dunajska cesta; Sušnik, Marijin trg.

Mednarodni šahovski turnir v S. Sebastianu.

Velik uspeh Slovenca ing. dr. Milana Vidmarja.

Z veliko radostjo moremo danes oznaniti naši javnosti nov uspeh Slovenca na športnem polju. Slovenci malo gojimo šport, čutimo se premajhne, da bi se spuščali na mednarodne boje, imamo le malo športnih društev in se malo udeležujemo tekem. Toda ne manjka med nami športsmanov in talentov. Z Rusijano smo se povzpeli med aviatike in le nesreča je nam odvzela nadaljne uspehe, ki bi jih bil Rusjan „dobil“ v mednarodnem boju. Danes pa moremo pisati o zmagi našega rojaka v šahovskem turnirju.

Zadnjih štirinajst dni je cel svet z zanimanjem sledil boju v San Sebastianu. Tam so se sešli največji šahovski mojstri celega sveta 14 po številu in v tem turnirju deli naš rojak Milan Vidmar drugo in tretjo ceno z Rusom Rubinsteinom. Kakor pri Rusjanu se morda tudi danes veliko premalo zavedamo ogromnega pomena tega uspeha. Naši uspehi na literarnem, umetniškem, znanstvenem in političnem polju navadno ne dosežejo svetovnega glasu, uspehi na športnem polju pa nam dobivajo ime v celem svetu. Pomislite, kakega pomena je, ako med 14 svetovnimi mojstri dobi zastopnik malega slovenskega naroda — drugo ceno. Šahovski turnir v San Sebastianu na Špankem je gotovo najpomembnejši šahovski turnir v zadnjih desetih letih. Razen dr. Laskerja so se zbrali največji svetovni mojstri sedanje dobe in sicer: 2 Amerikanca: Capablanca in Marshall, 4 Nemci: Schlechter, (zastopnik Avstrije), Tarasch, Spielmann, Leonhardt, 3 Rusi: Rubinstein, Nemcovič, Bernstein, 2 Angleži: Teichmann, Burn, Poljak: Janovsky, Čeh: Duras in Slovenec Vidmar.

Bilo je mnogo, da smo imeli šahista, ki se je mogel udeležiti tega svetovnega turnirja, še več pa je, da je dobil Slovenec med svetovnimi mojstri velikih narodov drugo mesto. Z zanimanjem smo zasledovali boj in veselilo nas je, ko smo videli, da Slovenec zmaga v svetovnem boju na Špankem. Pri šahovskem turnirju mora vsak udeleženez igrati po eno partijo z vsakim udeležencem, igrati je moral torej v San Sebastianu vsak 14 iger. Kmalu se je pojavil med prvimi vrstami Capablanca, mlad Amerikanec (rojen je l. 1888. na Kubi) in ta je dobil tudi prvo ceno. Toda skoraj bi bil delil svojo slavo s Slovincem Vidmarjem. V predzadnji tekmi je bilo stanje sle-

deče: Capablanca 9½, Rubinstein, Vidmar 8½, Marshall 8, Schlechter, Tarasch 7, Nemcovič 7, Spielman 6½, Maroczy, Teichmann 6; Bernstein 5, Janovsky 5, Burn 4½, Leonhardt 3½, Duras 3.

Naenkrat pa se je zgodil senzacijonen preobrat: Rubinstein je zmagal Capablancu, Duras (Čeh) pa Marshalla. Dva nezmagljiva sta bila premagana in stanje je bilo: Capablanca 9½, Vidmar, Rubinstein 9, Marshall 8 itd. S Capablancu je igral Vidmar neodločno (remis). Tako je dobil Capablanca prvo ceno, za drugo se delita Rus Rubinstein in Vidmar. Četrto ceno dele drugi.

Pri tekmi je igral Vidmar zelo napadalno, dobil je 5 iger, 8 remis, eno je izgubil. Pri celem turnirju samo Rus Rubinstein ni nobene igre izgubil. Značilno je, da so zmagali najmlajši tekmovalci in da so Nemci prišli daleč zadaj. Tudi Čeh Duras je imel smolo, ostal je najzadnji, dasi je prvi češki šahist.

Tako moremo torej zaznamovati velik uspeh v mednarodnem boju.

Milan Vidmar je sin znanе ljubljanske rodbine, njegov oče je bil občinski svetnik. Rojen je leta 1885, študiral je gimnazijo, kjer je kazal velik talent za fiziko in matematiko. Bil je že na gimnaziji najboljši šahist. Vidmar je napravil maturo na gimnaziji in na realki, potem se je posvetil tehniki ter je postal tudi doktor tehniških ved na podlagi svoje dizertacije o vodnih turbinah. Sedaj je inženir pri tvrdki Pichler. Vidmar ima v šahovskem svetu že znano ime: igral je že pred 6 leti v Coburgu, kjer je z Neumannom delil prvo ceno in dobil nemški mojstrski titel, potem je igral v Barmenu, Nürnbergu, v Pragi na Dunaju in v Petrogradu. V Pragi je dobil tretjo ceno, dočim lansko leto v Petrogradu ni imel sreče in je ostal v ozadiju; zato nas letos tembolj veseli njegov pomenljivi uspeh. V Ljubljani je igral Vidmar v Unionu 18 iger obenem in je dobil 14 iger, 2 je izgubil, 2 sta bili neodločni. Igral je tudi na slepo 8 partij in jih je dobil 5, 1 izgubil, 2 sta bili neodločni. Mi našemu rojaku čestitamo k uspehu, ki je časten in pomemben tudi za nas.

Ministrstvo državne železnice pred ljubljanskim sodiščem.

Železniško ministrstvo na državni železnici bje že leta in leta obupen boj za svojo eksistenco. Zahtevajo poleg današnji draginji primerne povišanja plače tudi bolj človeško ravnanje od strani predstojnikov, ki so večinoma Nemci in Židje. V ta boj je v zadnjem času poseglo tudi naše slovensko delavstvo na progi Ljubljana-Lesce, ki stoji pod vodstvom splošno nepriljubljenega Nemca nadinženjera Polyaka. Delavstvo se je s svojimi zahtevami že opetovano obrnilo na ravnateljstvo Trst, vselej pa brezuspešno. Človekoljubni magnati pri tržaški direkciji delavstvu niti odgovorili niso. Železniško ministrstvo je sicer izdalo odredbo, da se avanzma vsakega delavca upošteva še le po preteku 3 let. Ta odredba stoji sicer na papirju, praktično pa se izvaja le kot od milosti in sekaturne predstojnikov odvisno. Zato se zgodi, da marsikateri delavec te dobe 3 let niti čakati noče, s čemer jako ustreže ministrstvu, ker mora novi nadomestnik

Kdor hoče zvedeti,

kolike zmešnjave lahko povzroči

ženska rokavica,

naj potrpi samo še do prvega aprila.

Dru. Josipu Vošnjaku.

— Poslanica za 78. god. —

Sédem poteklo je let, odkar si odšel med psalmiste, vredno v Slovincih češčen kakor častiljiv očak... Pol stoletja si bil nam národa glasen buditelj, ki si mu drámil iz sna v robstvu zamrli ponos: da je ustvarjen i on po vzvišeni božji podobi, nosi naj torej glavo smelo po konci hodeč. Narodom drugim enak prebiva na zemlji naj lastni mirno, samsvoj gospodar, kakor veleval mu Bog. — Mal je bil narod pač res, pa bolj malenkostnodušen, kakor trstika šibak, ki se z njim veterc igra; pa še nesložen povrh, razcepljen na stranke stotere, ki razdružljiva jim strast skupni zakrila je cilj. Ti si mu drámil zavest vzajemnosti občeslovenske, da je v združitvi le moč — jamstvo za bitja obstoj. Kakor apostol goreč si romal iz taborja v tabor, v zborih povzdigal si glas bratovski slogi v proseh. In na podnožju prestola Ti stal si pogumen poslanec, bednega roda glasnik, staro mu pravdo braneč... Ni Te vodil na pot nečimerni duh častihleplja, ni Ti bil v delu vodnik glad nenasični zlata: nesebični nagon ljubezni do brižnega ljudstva

bil Ti je k boju povod — narodna sveta dolžnost dvigala ti je moči, da vztrajal si zvest na braniku narodnih častnih svetinj, kakor nevstrašen junak... Pol stoletja si delal uspešno na polju prosvete, kakor marljivi vrtnar vsajal si ljudstvu v srce seme ljubezni do grude v posvečeni zemlji slovenski, v kateri življenja mu kal vzklikala je k luči nebes. Ko pa dovršil si dan in v narodni službi osivel, vrnil si spet se na dom s polja na svoj delopust; neznamovan in brezkrizhen, odslovljen brez plemiških grbov, šel si v zaslužni pokoj — skromen, preprost državljan. — Troje petletij zdaj bivaš tam gori na Visolskih brdih, rešen pozemeljskih brig, vseh poželjivosti prost. K Tebi ne sega navzgor z nižave vrvenje posvetno, v selski tihoti zavzet v dneve minole strmiš; blaženih čuvstev sladkost Ti polje v umirjenih prsih in osvobodjeni duh plava v raj svetlih idej... Ondi na Visolah Tvojih, na Pohorja prsih granitnih, kjer Ti v senci dreves ptičji prepeva le zbor Tebi privrel iz srca je bujni studenec „Spominov“ — tu nam stoji pred očmi roji pozabljenih mož, mlačnim sodobnikom v zgled in plahim potomcem v bodrilo, ko jih povabi na boj narodnih brambovcv klic. — Blažen pač Ti si, očak, da sam si umaknil se s poti,

koder zdaj narod drvi v žrelo propada navzdol. Ti se oziraš okrog, čudeč se prenegli spremembi, ki se zvršila je v tem, kar si ostavil bil nas? Tu se šopiri napuh, ošabne nadutosti blaznost, divje požrešnosti zmaj zija zlogoltno po nas; lakota slave, zlata prevzela je sloje vodilne — Narod postal jim je vir, ki jim bogastvo množi. V nas ni več vere v Boga, in upanja v lepšo bodočnost, bratske ljubezni pa žar zmrznil že davno je v led! Zdaj nas razdvaja prepri za senco oslovskega repa, zopet zdaj modni razpor žali estetski nam čut... Srečen, Ti pravim, si res, oj dragi, častiljivi starček! da si za časa odšel v tih svoj Pohorski raj, kjer Ti krik našega boja ponočnega snu ne vznemirja in neodvisen od vseh v domu zavetnem živiš; tam Ti ne rani ušes zlohotnih klevetnikov vpitje, ki nam zastruplja srce in nam ubija pogum resnega dela za narod, ki zbežan, neveren, obupan, brez idealov in glup gleda v prihodnost noč. — Bog Te ohrani še dolgo tam gori na Pohorskem vznožju, da zaužiješ do dna mero prisojenih dni!

V Ljubljani, v dan Sv. Jožefa 1911.

Prostoslav Kretanov.

zopet čakati novo dobo 3 let, a onega starega pa se na ta način jako po ceni iznebe.

To je za presojo nastopnega slučaja nekaj površen obris slike razmer našega železniškega delavstva ter njegovega razmerja napram gospodarstvu državne železnice.

Ni čudo potem, ako postaja delavstvo vsled takih razmer nezadovoljno, da trpi vsled tega javni promet in da take nezdrave razmere pri državni železnici, kateri tisoči in tisoči izročajo svoje življenje, svoje imetje, naposled zahtevajo žrtve in sicer prav nepotrebne žrtve, katere ima v prvi in zadnji vrsti železniško ministristvo na svoji vesti.

Ob dveh, oziroma treh takih žrtvah se je včeraj pred deželnim sodiščem končala od dogodkov meseca avgusta p. l. izvršajoča kazenska zadeva, ki se je razdelila na dve obravnavi, od katerih je prva proti Francetu Pogačniku, železniškemu delovodji v Lescah končala z oprostitvijo od obtožbe radi opornosti pri prečevanju. Druga pa naperjena proti Gregorju Prosenju, železniškemu mojstru, svoj čas v Lescah, sedaj v Ljubljani, ter njegovi 18 letni sestri Ivani, oba obtožena radi hudodelstva javne sile potom grozljivega pisma na železniško ministristvo, se je končala z obsodbo obeh. In sicer, da je Gregor Prosen sestavil dotično pismo, a njegova sestra, da ga je prepisala. Prvi je obsojen na 6 tednov, sestra le na 3 tedne težke ječe. To za eksistenco Prosena usodepolno pismo grozi, da ker ministristvo noče pustiti, da bi delavci živeli, naj poginejo tudi krivci, med njimi inženjerja Polyak in Morpurgo, da ju bodo ali ubili, ali pa spustili cel vlak navzdol po strmini.

Radi pomanjkanja prostora jutri podrobno obeh zanimivih razprav. Tu le še navajamo, da sta oba obsojenca: Gregor in Ivana Prosen še po razsodbi zatirjevala, da sta nedolžna, a ker grozljivega pisma nista pisala, se pritožita na najvišje sodišče.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Seja ministrskega sveta.

Dunaj, 18. marca. Na današnji seji ministrskega sveta so se obravnavale tekoče agende. Železniški minister prof. Glombinski je s svojim projektom naletel na hud odpor. V vladnih krogih prevladuje prepričanje, da je posojilo za lokalne železnice preveliko. Večina ministrov je mnenja, da je izročitev tega programa mogoča le v tem slučaju, če se posojilo za lokalne železnice uporabi za 5 do 20 let.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 18. marca. Položaj v Macedoniji je skrajno nevaren. Iz Skadra se poroča, da so Albanci že zgrabili za orožje in proklamirali neodvisnost. Skopje, 18. marca. Iz Malesije se poroča, da je prišlo v bližini mesta med Albanci in turško vojsko do hudega spopada.

Kravlji v bosenskem saboru.

Sarajevo, 18. marca. Na današnji seji bosenskega sabora je prišlo med Hrvati in Srbi do velikanskih kravalov. Hrvat Žurkovec je rabil napram Srbom več neparlamentarnih izrazov, nakar je med poslanci „Hrvatske Zastupnice“ in Srbi prišlo do prave bitke. Črnilniki, različne mobilije itd. so kar švigali po dvorani. V boju je bil lahko ranjen srbski poslanec Todorović. Predsednik je moral radi kravalov sejo prekiniti.

Položaj na Daljnem Vzhodu.

Petrograd, 18. marca. Položaj na Daljnem Vzhodu je vedno bolj opasen. Ruska javnost zahteva, naj bo Rusija vedno pripravljena na to, da zasede Mongolijo, kar se je deloma že zgodilo. V diplomatskih krogih se sicer domneva, da bo konflikt še vedno rešen mirnim putem, kar je pa zelo dvomljivo. Kitajci namreč povsod napovedujejo sveto vojno, da rešijo svojo domovino preteče nevarnosti.

Novi ruski poslanik v Sofiji.

Sofija, 18. marca. Danes je dosel semkaj novi ruski poslanik, knez Nehljudov.

Bolezen Sasanova.

Petrograd, 18. marca. Zdravstveno stanje ruskega ministra za zunanje zadeve, Sasanova se je precej zboljšalo.

Prvega aprila bodo plesali ameriška dekleta, črn afriški zamorec in pa evropski nedolžni otroci.

Skupščina Vsepoljske stranke.

Lvov, 18. marca. Danes se je vršila tukaj velika skupščina Vsepoljske stranke. Zborovalci so odločno obsodili postopanje poslanca Paduha, ki je pri oddaji različnih koncesij izvršil več sleparij. Poljski klub je poslanca Paduha sicer že izključil, a zborovalci so energično zahtevali, da mora na vsak način odložiti svoj državno-zborski mandat.

Listnica uredništva.

Gospodu M. O. v Trstu. Lahko — jedrnat.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Finera, Finerca!
Vse najboljše!

Bb.

Joškotu Drenovcu
v upravištvu „Jutra“
vse najboljše k njegovemu imendanu! D. V.

Več izurjenih delavk

za pletenje na stroju sprejme g. M. Franzl, Privoz 10

Stanovanje

s tremi malimi sobami, kuhinjo in drugimi pritisklinami se odda s 1. majem za letno najemnino K 339.20. Rimska cesta šte. 17.

Danes v nedeljo zvečer koncert

v kavarni „Merkur“.

Se priporoča

M. V. Izliakar.

Dobro idoča restavracija

z lepim senčnatim vrtom na Dunajski cesti, je za majev termin eventuelno en mesec pozneje radi rodbinskih razmer za oddati.

Poišče se v pivovarni „Union“ v Spodnji Šiški.

Ivan Triller
: ključavničarstvo :

z motorno močjo na Bledu, odklikovan v vseh večjih mestih, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: štedilnikov, vseh vrst ograj, omrežij za ograje, okovanje vrat in oken.

Izdeluje tudi modele za betonske vodne cevi in sprejema popravila motorjev po najnižjih cenah. Za solidno delo se jamči.

„Angleško skladišče oblek“
v Ljubljani, Mestni trg 5
ima v zalogi polno število

spomladanskih oblačil za gospode in dečke

kakor:

športne in promenadne obleke, površnike, raglane, ulstre, perlerine, klobuke in čepice.

Ravnotako tudi v

konfekciji za dame in deklice kostumi, mantile, raglani, jopice, krila, bluže in čepice.

Specijalitete v

hlačnem krilu
in kostumu.

Vse po priznanih nizkih cenah.

O. Bernatovič.

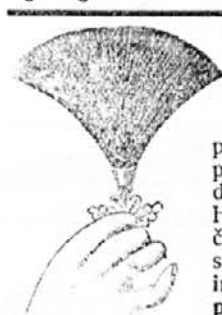
Danes dne 19. t. m. ne bode trgovina odprta.

O. Bernatovič.

Prva kranjska drogerija, parfu-
merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Namesto 40 K, samo 6 K
Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, pristna, zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s starosrebrno Hubert-čevko, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 K. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup razpošilja po povzetju

izdelovalec gamsovih brad

Fenichel, Duna IX., Altmüllergasse — 321. —
Mnogo priznanih pisem!

Čemu bi ne pisali

po vzorce sukna
in modnega blaga
za moške obleke
od trdkke:

A. Tomec,

razpošiljalet sukna v Humpolcu
na Češkem

če nas to nič ne stane!

Lattermannov drevored.

Od danes naprej

velika menažerija

levov in slonov z drugimi najredkejšimi živalmi.

Otvorjena vsak dan od jutra do večera.

Predstave vsak dan ob 5. in 7. uri.

Takrat glavno krmljenje vseh živali.

Ob nedeljah ob 11. dop. ter od 2. pop. napr. vsako uro predstava.

Cene prostorov: I. prostor 50 vin., otroci 30 vin.; II. prostor 30 vin., otroci 20 vin.

Za obisk tega poučnega in zanimivega podjetja vabi vljudno

Juri Michel, lastnik.

Kunc-ove
obleke

so nedosežne glede oblike,
izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Telefon št. 291.

Julij Meinl

uvoz kave in
velepražarna.

Nova podružnica
v Ljubljani

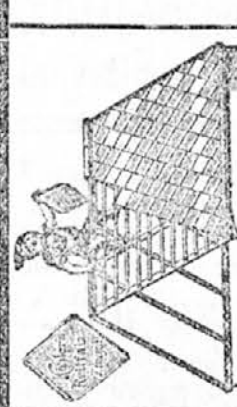
Šelenburgova ul. 7

1860 Ustanovljeno 1860

M. DRENİK

Ljubljana, Kongresni trg 7.
Predtiskarija, Risarski atelije.
Plisiranje. Kufriranje. Montiranje.
Tamburiranje in vezenje na roko.

Največja zaloga ženskih ročnih del
in vsakovrstnega materiala.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opelke, ki je izdelana še iz cenenejšega cementa, oddajam

cementne

střešnike

(z zarezo in brez zareze)

po znižani ceni.

Cementna střešna opaka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opake, ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Išče se

**„Valvazor“ in „Dalma-
— tinova biblija.“**

Ponudbe pod „X. Y.“ na upravništvo „Jutra“.

Laška kuhinja

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

Vsak dan sveže ribe z jadranskega morja raznih vrst.
Kosilo za abonente od 50 vin. dalje.

Pristna južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka specialiteta laške kuhinje in sveže tržaške škedenjske ročice (bige). — **Danes specialiteta od 7. dalje** Trippe alla triestina — tržaški vampi, Risotto di scampi — rižota morskih rakov, torta di ponci — jabolčni štrukliji.

Priporoča se največja zaloga oblek
za gospode in dečke.

Vedno najnovejša

konfekcija za dame in
deklice.

A. LUKIČ Ljubljana, Pred škofijo
šte. 19.

Solidna postrežba!

Nizke cene!

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je izborno zdravilo za katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za lednični krč, zaprtje; bolezn v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč osvežujoča namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se in zaloga vode je gostilna pri RUSU, Marije Terezije cesta št. 8 v Ljubljani, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Letovišče, zdravilišče, sobe za tujce.

Slovenci! Svoji k svojim!

Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino sloven. kislavo!

Čudovito! Vse dosedanje iznajdba skladnih stolov, klopi in miz celega sveta pre-
:: sega J. Lojk-ova iznajdba ::

Železnih skladnih stolov, klopi in miz,

ki jih izdeluje in zalaga

parna tovarna lesnih izdelkov Fr. Burger v Sp. Šiški.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Vzorci pošiljam po povzetju. — Ako ne ugaja, sprejem poštne prosto nazaj in vrnem vplačani denar.

Računi se vplačujejo neposredno le meni.

Avstrijski patent št. 46.347.

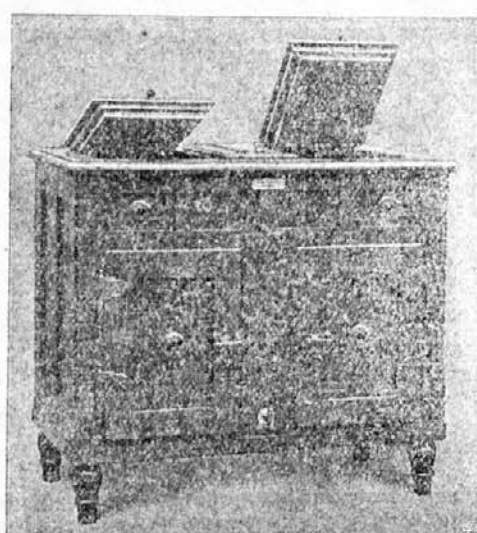
Patentovano v 7 državah.

Išče se močan trezen konjski
hlapec
Zaloga piva
Reininghaus, Sp. Šiška.

Stampilje
seh vrst za urade, dru-
štva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčukovih stampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko.

O. Bračko
Ljubljana, Dunajska cesta št. 14
priporoča p. n. občinstvu svojo
specialno trgovino z roka-
vicami, parfumi itd.
Vnanja naročila se točno in solidno
izvršujejo.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!
Izvod samo po 4 vinarje.

Sim. Praprotnik
stavbeni in pohištveni
mizar
v Ljubljani, Jenkova ulica 7
priporoča p. n. odjemalcem (po-
sebnost že onim v južnejših krajih)
svojo veliko zalogo vsakovrstnih
.: omar za led :.
v poljubnih velikostih za pivo-
varne, restavracije, trgovine, deli-
katesne trgovine itd.
Cene najnižje, postrežba točna.
Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Obenem pa tudi prodam za zelo nizko ceno
popolnoma novo opravo za špecerijsko trgovino.

Višjega štab. zdravnika in fizika
dr. Schmida znamenito
olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo glu-
hoto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih
in naglušnost, tudi ako je že zastarano.
Steklenica stane 4 K z navodilom o
uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri
„Črnem orlu“, Novi trg v Celovcu.

Priporočamo
novo trgovino
z
manufakturnim
blagom.

Jesih & Windischer
Ljubljana
Stari trg
št. 1
(prej bazar).

Prva Primorska Tvornica za lesne izdelke
z vodno silo

A. Kriznič & Co.

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršitev: vse v stavbeno mizarstvo stroko
spadajoče izdelke za hiše, vile, šole,
bolnišnice, cerkve, javna poslopja itd. kakor: Okna, vrata, podove, por-
tale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno.

Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi par-
ketne deske iz hrastovega in bukovega
lesa. Postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene.

Strgarski oddelek nudi vse v strugar. stroko spadajoče izdelke.

JAMSTVO! **JAMSTVO!**

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena!

Obisk strokovnjaka interesantom brezplačen.

Ustanovljena leta 1818.

Ustanovljena leta 1818.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Zaloga v Ljubljani Metelkova ulica 19.
Telefon št. 248.

priporoča svoje izborni vležano

marčno, dvojno marčno in bavarsko
.: pivo v sodčkih in steklenicah. :.

- Ljubljana - **M. KOCJAN** Sv. Petra c. 18
Sv. Petra c. 18 - Ljubljana -

priporoča po najnižjih cenah raznovrstne trebušne mesečne pasove, ravno-
držalce, najtrpežnejše gumijaste nogavice, razne povoje, klistiraparate,
za izpiranje Ladys Friend, Bide, Socletaparate
za steriliziranje mleka, sesalke, steklenice, pla-
tna za postelje, kakor tudi raznovrstne pri-
prave za porodnice in novorojenčke.

„Luna“ in „Tetra“ hygiene-
nične plenice kakor tudi vse
potrebščine za babice.

Istotam se prodaja tudi najmodernejše, solidno
izdelane, vsakovrstne po meri narejene

**steznike za dame
in deklice,**

tudi za izraščene, držce za
prsi in kolke.

Prevzame tudi popraviljanja in čiščenje steznikov.

Posebna soba za pomerjanje.

Vnanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica
Ljubljanske okolice

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100,000.000—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20,500.000—

pril. avstrijski posojilni inštitut št. 828-406,
pri ogrski posojilni inštitut št. 13-864.

Kuč za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno
dalmatinsko vino Kuč najboljšje
sredstvo 5 kg franko K 4.—.
Br. Novakovič, Ljubljana.

Specialna trgovina
finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

MAKSIMILIJAN SARTORY
: Ljubljana, Rožna ulica št. 15. :

Specijalist za inštalacijo hišnih telegrafov, tele-
fonov, strelodvodov in napeljave električne luči,
zdravniških aparatov in dentistiških motorjev za
zobozdravnike.

Stopnice, balkoni,
spomeniki,
stavbeni okraski
i. t. d.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
v Ljubljani.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah,
barvaste plošče
i. t. d.

Del. glavnica:
K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fonda
K 450.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

priporoča promese na 4% Tiske srečke à K 8.—; zrebanje 1. aprila; glavni dobitok K 180.000.—.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**.